

KULLAMAA KESKKOOLI KIRJALIKE TÖÖDE VORMISTAMISE JUHED

• Üldnõuded

Töö vormistamisel kasutatakse valget paberit formaadiga A4 (210 x 297 mm) vertikaalse (portrait) asetusega.

Tekst trükitakse lehe ühele küljele reavahega 1,5. Trükikiri: Times New Roman, tähesuurus 12 punkti. Lehe servadest jäetakse 2,5 cm ülalt, alt ja paremalt; lehe vasakust servast 3 cm. Tekst kujundatakse nii, et ka lehekülje parempoolne serv jääb sirge (rööpselt). Tekstilõigud eraldatakse tühja reavahega.

Kõik leheküljed alates tiitellehest kuni lisadeni saavad leheküljenumbri. Numeratsioon paigutatakse lehekülje alla paremale. Tiitellehele leheküljenumbrit ei kirjutata.

Pealkirjad peavad vastama alajaotuse sisule. Pealkirja järel punkti ei panda. Sõnade poolitamine pealkirjades ei ole soovitatav.

Iga **peatükk** algab uuel lehel, alapeatükke ja –punkte võib alustada leheküljelt, kus pealkirja järele mahub veel vähemalt kaks rida teksti. Peatüki ja alapeatükkide pealkirja ning sellele järgneva teksti vahele jäetakse vähemalt kaks tühja rida. Alapealkirja ja sellele eelneva ning järgneva teksti vahele jäetakse üks tühi rida.

Lisad nummerdatakse eraldi (kui neid on rohkem kui üks) araabia numbritega (Lisa 1, Lisa 2 jne).

Pealkirjad vormistatakse:

- **PEATÜKI PEALKIRI** (Pealkiri 1 – *Heading 1*), 12 pt, rasvane, kõik suured tähed.
- **Alapeatüki pealkiri** (Pealkiri 2 – *Heading 2*), 12 pt, rasvane ja kaldkirjas, esimene suurtäht.
- **Punkti pealkiri** (Pealkiri 3 – *Heading 3*), 12pt, rasvane, esimene suurtäht.

Peatükid ja alajaotised nummerdatakse araabia numbritega. Numbrite vahel on punkt (3.2.2).

Kõikide töö iseseisvate osade: sisukorra, sissejuhatuse, kokkuvõtte, kasutatud kirjanduse ja lisa pealkirjad vormistatakse esimese astme pealkirjadena, kuid neid **ei nummerdata**.

- **Keel ja stiil**

Töö kirjutatakse eesti keeles. Valida tuleb selline väljenduslaad, mis vastab töös kajastatava teema alal välja kujunenud sõnastusele. Esitus on põhiolemuselt mitteemotsionaalne. Kõneviis ja –vorm on ühtlane kogu töö ulatuses. Soovitav on olevikuline või minevikuline umbisikuline vorm (“töös käsitletakse ...”; “töös on käsitletud...”).

Kirjutamisel peetakse silmas järgmisi nõudeid:

1. Korrektnel ja loogiline keelekasutus.
2. Üldtunnustatud terminoloogia ja lühendite kasutamine.
- 3. Paljusõnalisuse, sõnakorduste ja võõrsõnadega liialdamise vältimine.
4. Kõne- või konspektistiili, liigse lakoonilisuse vältimine.
5. Slängi ja üliemotsionaalsete väljendite vältimine.

- **Tiitelleht**

Tiitelleht on töö esimene lehekülj, mille tähtsaimaks osaks on pealkiri (vt lisa 1).

- Öppeasutuse nimetus (1. real)
- Autori ees- ja perekonnanimi (pealkirjast üks rida ülevalpool)
- Töö pealkiri (14 pt, läbivate suurtähtedega, poole lehekülje kõrgusel)
- Töö üldnimetus (järgmisel real pealkirja all)
- Töö juhendaja andmed (paremal)
- Töö tegemise koht ja aasta (viimasel real)

Kui autoreid/juhendajaid on mitu, siis tuuakse ära nende kõigi nimed perekonna nimede tähestikulises järjekorras.

- **Sisukord**

Esitatakse uurimistöö üksikute osade loetelu koos nende alguslehekülje numbritega töös. Otstarbekas on kasutada kolmeastmelist peatükkide hierarhia järjestamise süsteemi (nt peatükk 1, alapeatükk 1.1., selle alaosa 1.1.1.) Sissejuhatus, kokkuvõte ja allikate loetelu on ilma

järjekorranumbriteta, kuid loetletakse sisukorras. Samuti tuleb sisukorras loetleda ükshaaval kõik lisad koos pealkirja ja alguslehekülje numbriga.

- **Sissejuhatus**

Sisaldab:

- teema valiku põhjendus;
- teema aktuaalsus, tähtsus;
- probleem (võib olla küsimuse vormis, maksimaalselt kaks lauset);
- eesmärk (üks lause);
- hüpoteesid, ülesanded, mis lahendatakse eesmärgi saavutamiseks.

Sõnad *probleem*, *eesmärk*, *ülesanded*, *hüpotees* märgitakse tekstis paksu kirjaga (bold).

Sissejuhatus ei ole töö peatükk ning seetõttu ei tohi olla arvudega üle kuhjatud. Enamasti on sissejuhatuse pikkuseks 1-2 lehekülge.

- **Töö põhiosa**

Töö põhiosas tehakse ära kõik oluline alates probleemi püstitamisest kuni lahenduste, tulemuste ja järelduste esitamiseni. Teoreetilise ja empiirilise analüüsi vahekord sõltub käsitletavast teemast ja eesmärgi püstitusest.

Teoreetilist uurimustööd koostades tuleb kasutada paljude autorite erinevaid või isegi vastakaid seisukohti, mida tuleb kõrvutada, võrrelda ja analüüsida. Refereeringud ja tsitaadid on omal kohal, kuid ainult neile uurimistöös toetuda ei saa. Tulemuste esitamisel on tähtis osa autoripoolsel tekstil. Arutlustes peavad selguma töö autori arvamused ja seisukohad uurimistulemuste kohta.

Teoreetilise töö puhul sõltub töö liigendamine töö mahust ja iseloomust. Otstarbekas on piirduda alapeatükkide ja äärmisel juhul alapunktidega. Teksti põhjendamatult suur liigendus ja sellest tingitud liiga lühikesed alapeatükid ja -punktid mõjuvad halvasti tööle kui tervikule, liiga vähene liigendus seevastu muudab töö raskesti loetavaks ja süsteemituks.

Empiiriline uurimus viiakse läbi mingi teadusliku probleemi lahendamiseks, mis tugineb teaduslikul oletusel ehk hüpoteesil. Et seda kontrollida, viiakse läbi empiiriline uuring, milleks koostatakse vastav metoodika. Saadud tulemusi analüüsitakse püstitatud hüpoteesist lähtudes ja kaalutakse nende praktikasse rakendamise võimalusi.

Empiirilise uurimuse puhul esitatakse töö tavaliselt kolme peatükina:

- teoreetiline osa ehk ülevaade teemakohasest kirjandusest (mida teised on teinud);
- uuringute kirjeldus, andmete kogumise ja töötlemise meetodid (mida töö autor on teinud);
- uurimise käigus saadud tulemused ja neist tehtud järeldused (teiste poolt tehtu ja töö autori poolt tehtu võrdlus).

Kui töös kasutatakse andmete töötlemisel andmetöötlust, tuleb viidata andmetöötlusprogrammidele ja esitada tulemuste korrektne tõlgendus. Probleemide käsitlemine uurimistöö põhiosas peab olema võimalikult terviklik ja süstemaatiline. Peatükid ja alapeatükid peavad olema sisuliselt ja loogiliselt üksteisega seotud ja moodustama teemale vastava terviku.

Töö tulemused esitatakse kokkuvõtlikult eraldi peatükkidena.

- **Kokkuvõte**

Kokkuvõte on vastus sissejuhatus püstitatud probleemile (hea kokkuvõte võimaldab lugejal põhiteksti vahele jättes ikkagi aru saada, mida töös on käsitletud): lühidalt ja süstemaatiliselt esitatakse kõige olulisemad järeldused, milleni töö käigus jõuti. Samuti kirjeldatakse ka tekkinud ja edaspidist uurimist vajavaid probleeme, kuid uusi andmeid enam ei esitata.

- **Tabelid ja joonised**

Tabelid ja joonised nummerdatakse töös läbivalt (tabelitel on oma ning joonistel oma numeratsioon) ning igal joonisel ja tabelil on pealkiri, mida lugedes peab selle sisust aru saama. Tabeli number paikneb tabeli kohal.

Tabel 1. Gümnaasiuminoorte vaba aja huvialade võrdles 2000. ja 2006. aastal (% vastanute arvust)

	2000	2006
• Sport	47%	70%
Sõbrad	75%	51%
Lugemine	50%	45%
Arvuti	35%	44%
Televiisor	80%	39%
Muusika	82%	38%

Joonise number paikneb joonise all (vt joonist).

Joonis 15. Strateegiad 2. tekstülesande lahendamiseks.

Tabelid ja joonised peavad olema lihtsad ja arusaadavad ning nendes sisalduv teave peab olema töös lahti seletatud. Ilma pealkirjata, segaselt esitatud ja lahti seletamata illustreerival materjalil pole mõtet.

- **Allikate loetelu**

Loetelus peavad olema nimetatud **kõik** allikad, millele töös on viidatud, ja igale raamatukirjele allikate loetelus peab töös leiduma viide. Allikate viitekirjete vormistamise jaoks on ühtne süsteem, milles elemendid paiknevad kindlas järjekorras (vt alapeatükk 1.12).

- **Lisad**

Lisadesse paigutatakse selgitavad materjalid: va tabelid, joonised, graafikud.

- **Viidete vormistamine**

Viited töö sees lisatakse seetõttu, et oleks selge, kust täpselt parajasti käsitletav info pärineb, nii et huvitatud lugeja võib soovi korral selle ka ise üles leida. Kasutatud allikate loetelu peab sisaldama kõiki allikaid, millele teksti sees on viidatud. Kasutada võib nii tekstisisest viitamist kui ka joonealust viitamist.

Tekstisisesed viited

(Perekonnanimi 2008: 157)

St sulgudes on ära toodud autori perekonnanimi, allika ilmumisaasta ja leheküljenumber. Kui ühelt autorilt on samal aastal ilmunud mitu teost, mida on töös kasutatud, on kasulik nime asemel kirjutada allika pealkiri.

Joonealused viited

Ka sel juhul märgitakse allika kohta nii vähe, kui võimalik, kuid piisavalt, et aru saada, millise teosega kasutatud allikate hulgast on tegu. Joonealuseid viiteid on hea kasutada ka märkuste ja väheolulisemate omapoolsete täienduste tegemiseks (näide 2).

Joonealust viitamist kasutatakse seadustele jm dokumentidele viitamisel, mingi termini täiendaval selgitamisel või ääremärkusena. Sel puhul märgitakse ülaindeksiga viite number viidatava teksti lõppu.

Näide (viidet näete lehekülje allosas): Finantsjuhtimise valdkonna ees seisab strateegiliselt olulise ülesandena linnaeelarve finantsmudeli rakendamine ja rahavoogude ohjamine.

1 Kättesaadav Internetist: <http://www.metsaylikool.ee/akadeemiake/viitamine.html> (22.08.2008).

2 Teisiti on selle küsimuse kohta arvanud... Tema tööde kohta vt lähemalt

- **Allikate loetelu vormistamine**

Vormistatakse autorite perekonnanimede tähestikulises järjekorras.

Kirjandus

Raamat

Perekonnanimi, Eesnimi 2008. Raamatu pealkiri. Linn: Kirjastuse nimi

Vahtrre, Sulev 1997. Eesti ajalugu elulugudes. Tallinn: Olion
Erelt, Tiiu, Leemets, Tiina, Mäearu, Sirje, Raadik, Maire 2006. Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2006. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus

Artikkel ajakirjas

Perekonnanimi, Eesnimi 2008. Artikli pealkiri. – Ajakiri kaldkirjas, number, lk 1-16

Lill, Anne 1984. Võõrast päritolu meditsiiniterminid vanemas eesti kirjakeeles – *Keel ja Kirjandus*, nr 10, lk 614–621
Volke, Veljo 2004. Saaremaal toovad lapsed sookured – *Eesti Loodus*, nr 6, lk 34–38
Kättesaadav ka Internetist: http://www.loodusajakiri.ee/eesti_loodus/index.php?id=733

Artikkel ajalehes

Perekonnanimi, Eesnimi 2008. Artikli pealkiri. – Ajaleht kaldkirjas, number, kuupäev

Vallik, Aidi 2006. Keelamine pole lahendus. – *Õpetajate Leht*, 8.09

Artikkel Internetis

Perekonnanimi, Eesnimi Aasta. Artikli pealkiri. – Lehekülje omanik, alalehekülje pealkiri ja allika muud täpsemad andmed (kui on):

http://www.täielik.veebiaadress/nii_pikk_kui/see_ka_poleks (kasutamise kuupäev)

Stipa, Tapani 2002. Süvavee kerke füüsika. – Läänemereportaal:
<http://www.fimr.fi/et/itamerekanta/bsds/2019.html> (20.02.2008)

Kogumik

Pealkiri. Aasta. Koost./Toim. Eesnimed Perekonnanimed. Linn: kirjastuse nimi

Vanasõnaraamat. 1984. Koost. A. Hussar, A. Krikmann, I. Sarv. Tallinn: Eesti Raamat

Artikkel kogumikust

Perekonnanimi, Eesnimi 2008. Artikli pealkiri. – Kogumiku pealkiri kaldkirjas. Koostaja Eesnimi Perekonnanimi, Linn: Kirjastuse nimi, lk ... - ...

Vääri, Eduard 2000. Mulgi kultuuri edasiarendamise ja rakendamise võimalusi. – *Ettekandeid I mulgi konverentsilt Tõrvas 23.10.1999*. Toim. K. Gaston. Viljandi: Mulgi Kultuuri Instituut, lk 9–13

Internetiallikas

Leheküljeomanikunimi. 2008. Artikli või alalehekülje pealkiri ja allika muud täpsemad andmed. http://www.taelik.veebiaadress/nii_pikk_kui/see_ka_poleks (kasutamise kuupäev, nt 22.08.2008)

Vikipeedia Vaba entsüklopeedia: Kolmanda laine feminism.
http://et.wikipedia.org/wiki/Kolmanda_laine_feminism (27.12.2006)

Jõgeva valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava 2004.
http://www.jogevavv.ee/files/menu/volikogu_maarused_2004/2004091711190505vk_maarus_8_lisa_jvkvak.PDF (23.09.2007)

Suuline allikas

Intervjuueeritava Perekonnanimi, Eesnimi 2008. Intervjuu pealkiri, intevjueerimise aeg, intevjueeriija nimi, koht ja salvestuse laad (lindistus kassetil või CD-l, videolindistus, käsikiri).

Võõrkeelse allika puhul lasutatakse lühendeid selles võõrkeeles. Näiteks:

pp. – lk (ingl k)

Ed. – toimetaja (ingl k)

S. – lk (saksa k)

Bd – köide (saksa k)

- **Teksti sisestamise reeglid**

Kahe sõna vahele tehakse vaid üks tühik. Tekstide nihutamiseks tuleb kasutada selleks ettenähtud käske. Tühik pannakse alati kirjavahemärgi järele, kuid mitte kunagi ette, kuna rida tohib vahetada vaid pärast kirjavahemärki. Tühikud pannakse väljapoole sulge ja jutumärke, kuid mitte sissepoole.

Näited (tühikut tähistab alljoon):

(sõna,_sõna)_"sõna,_sõna"_(sõna,_sõna),_

Enter klahvi vajutatakse vaid lõigu lõpus, mitte iga rea lõpus. Üldjuhul taandrida ei kasutata. Pealkirjades poolitust ei kasutata. Sõnade poolitamiseks on soovitatav kasutada varjatud poolitusmärki (Ctrl + -). Sel juhul ei jää poolitusmärk näha, kui reavahetus nihkub kusagile mujale. Nii on soovitatav teha üksikud poolitused. Kui soovitakse kogu tekstis kasutada poolitusi, tuleb kasutada automaatset poolitamist. Siis jäävad suurtähtedega kujutatud pealkirjad poolitamata, ülejäänud poolitatakse vastavalt vajadusele ja võimalusele.

- **Lisa 1 Tiitellehe näidis**

Kullamaa Keskkool

Juku Kesakänd
INGLISE KEELE LAUAMÄNG
Loovtöö, (referaat)

Juhendaja: õp Mari Murakas

Kullamaa 2013